

12 Islamin oppi ja suuntaukset

Sivut 118–127

Johdattavat kysymykset

- Mihin islamin oppi perustuu?
- Mihin islamissa uskotaan?
- Mitä ovat muslimin velvollisuudet?
- Mitä islamilainen laki tarkoittaa?
- Miten islamin pääsuuntaukset eroavat toisistaan?

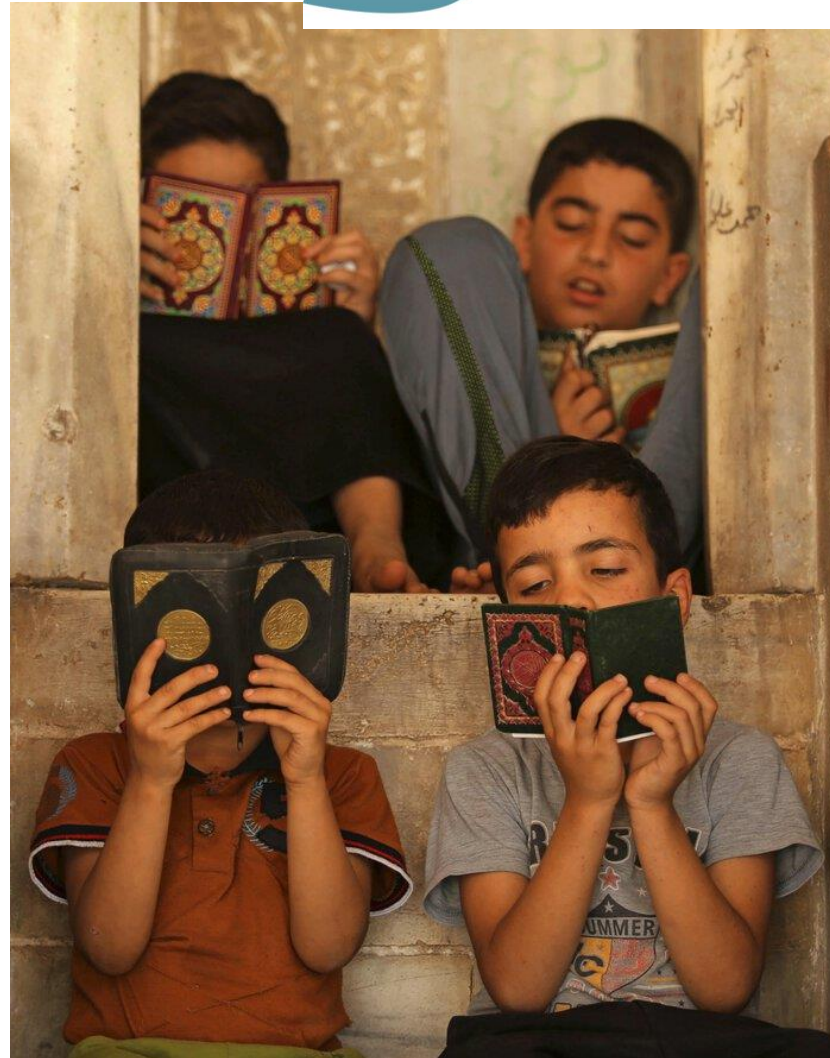
Opin perusta

- - Koraani
- - sunna eli perimätieto Muhammedista
 - koottu hadith-teksteihin
- - yksimielisyys ja päättely
 - johtavien uskonoppineiden yksimielisyys
 - etsitään Koraanista tai sunnasta vastaavanlainen tilanne ja ratkaistaan asia sen perusteella

Opin sisältö

- monoteismi
- Koraani pyhänä kirjana
- profeetat ja enkelit
- sallimus ja Tuomiopäivä

Muslimin velvollisuudet

- **uskontunnustus** eli šahada
 - lausutaan esim. silloin kun ihminen liittyy muslimien yhteisöön
- **rukous** eli salat
 - rukoillaan Mekkaa kohti
 - tietyt rukousajankohdat, joita pyritään noudattamaan
 - rituaalinen peseytyminen ennen rukousta
 - yksin esim. kotona tai yhdessä esim. moskeijassa
- **paasto** eli saum
 - kestää ramadan-kuukauden ajan
 - opettaa kärsivällisyyttä, köyhien aseman ymmärtämistä
 - päättyy id al-Fitr -juhlaan
- **pyhiinvaellus** eli hajj Mekkaan
 - tavoitteena kerran elämässä
 - sisältää monia eri riittejä Mekassa ja sen lähistöllä
 - pyhiinvaelluskuukauden lopulla id al-Adha -juhla
- **almuvero** eli zakat
 - vuosittain maksettava vero
 - osoitetaan kiitollisuutta omasta hyvinvoinnista

Islamilainen laki eli šaria

- Jumalan säätämä pyhä laki
- lakia voidaan soveltaa ja tulkita monin tavoin
- lainoppineet antavat fatwoja, perusteltuja mielipiteitä
- käytetään lähinnä perheoikeudellisissa kysymyksissä

sanoma pro

Pohjois-Afganistanista Kabuliin taisteluiden alta paennut nainen seisoi kadulla 14. elokuuta. Kuva: Hedayatullah Amid / EPA

Islamilaiset suuntaukset

- sunnalaiset
- šiialaiset
- suufilaiset

Sunnalaisuus

- noin 90 % muslimeista sunnia
- kannattavat käsitystä, jonka mukaan Muhammedin seuraajan ei tarvinnut olla Muhammedin heimoon kuuluva
- uskonoppineilla ei ole virallista hierarkiaa
- imaami johtaa rukousta moskeijassa
- monta eri lakikoulukuntaa, jotka tulkitsevat islamilaista lakia eri tavoin
- mufti, lainoppinut
- oppi ja elämäntapa perustuvat Koraaniin ja sunnaan
- sunneissa liberaaleja, konservatiiveja ja fundamentalistisesti uskontoon suhtautuvia
- enemmistönä esim. Turkissa ja Egyptissä

Šiialaisuus

- noin 10 % muslimeista šiioja
- kannattavat käsitystä, jonka mukaan Muhammedin seuraajan piti olla Muhammedin heimoon kuuluva
- Mahdi, uskotaan, että palaa ennen maailmanloppua ja taistelee pahaan vastaan
- imaami ylin uskonnollinen johtaja, jonka Jumala valinnut
 - imaameista monta tulkintaa
 - esim. 12-shiialaisuudessa viimeinen, 12. imaami piilossa ja palaa Mahdina
 - käytännössä uskonoppineet toimivat imaamin sijaisena
- ajatollah, lainoppinut
- marttyyrien kunnioitus
 - Ashura-juhlaa vietetään Husain-marttyyrin muistoksi
- oppi varovaisuudesta
- šiialaisuus jakautuu moneen eri ryhmään
- monissa maissa vähemmistönä, enemmistönä Iranissa

Suufilaisuus

- islamin mystiikkaa korostava suuntaus
- korostetaan ihmisen yhteyttä Jumalaan
- erilaisia suuntauksia:
 - askeettinen
 - mystistä jumalakokemusta painottava
 - sosiaalinen
- hengelliset harjoitukset perjantairukouksen yhteydessä
- suufiopettajia ja pyhimyksiä kunnioitetaan

Keskeiset käsitteet

- sunna
- hadith
- tuomiopäivä
- profeetta
- ramadan
- šaria
- figh
- Mufti
- sallimus
- ajatollah
- fatwa
- imaami
- marttyyri

